

Folktinget
SVENSKAFINLANDSFOLKTING

Unionsgatan 45 H 110 Unioninkatu
Helsingfors 00170 Helsinki
tfn +358 - 9 - 6844 250 puh
fax +358 - 9 - 6844 2550

folktinget@folktinget.fi

Helsingfors den 7 april 2003

Ärende: Utlåtande om utkast till läroplansgrunder för gymnasiet (3/421/2003)

Till Utbildningsstyrelsen

Utbildningsstyrelsen har den 14 februari 2003 begärt Folktingets yttrande i ovan nämnda ärende. Folktinget önskar avge följande yttrande:

Allmänt

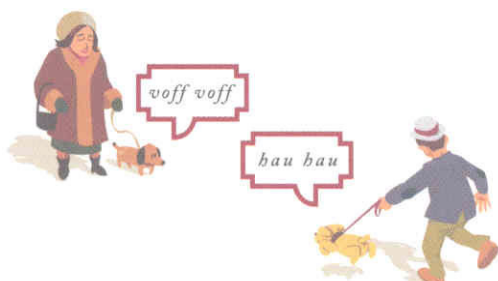
Riksdagen antog den 11 februari 2003 med rösterna 179 för och 3 emot en ny språklag och lagstiftning som har samband med den. Utgångspunkten för revideringen av lagstiftningen om de språkliga rättigheterna var reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna, som genomfördes 1995, och den nya grundlagen som trädde i kraft den 1 mars 2000. Den nya grundlagen stärkte principen om landets officiella tvåspråkighet och nationalspråkens jämställdhet samt de språkliga rättigheterna och det allmännas förpliktelser i språkfrågor. Det allmänna skall i enlighet med grundlagen förvalta landets språkkulturarv och främja användningen av båda nationalspråken.

Språklagsreformen syftar till att ytterligare stärka den språkliga jämlikheten och att skapa förutsättningar för att rätta till de missförhållanden som förekommer i praktiken. Ett centralt mål är att myndigheterna självmant skall se till att individens språkliga rättigheter tillgodoses utan att han eller hon särskilt behöver be om detta eller stöta på motstånd. Reformen gäller inte enbart praktiska förbättringar i myndigheternas verksamhet, utan språklagen har också ett symbolvärde för medborgarna. Språklig jämlikhet stärker identiteten. Med reformen eftersträvas en positiv attityd till vårt lands tvåspråkighet och därigenom indirekt till mångspråkighet och en mångkulturell miljö. Målet är en synlig och fungerande tvåspråkighet i det officiella Finland, att den enskilda individen i Finland också i framtiden skall kunna leva och vara verksam på sitt eget språk, finska eller svenska, och att såväl den finskspråkiga som den svenskspråkiga kulturen i vårt land skall bevara sin livskraft i en allt mer internationell värld.

Folktinget konstaterar att den nya språklagstiftningen ger en klar signal om att kunskaper i det svenska språket kommer att vara viktiga inom såväl den offentliga som den privata sektorn och att det därför bör satsas särskilt på undervisningen i detta ämne. Målet bör vara att läroplansgrunderna genomsyras av en positivare attityd till vårt lands tvåspråkighet. Detta gäller också undervisningen i och attityden till det andra inhemska språket.

Fastställandet av läroplansgrunderna

Enligt 10 § (629/1998) gymnasielagen besluter utbildningsstyrelsen om grunderna för och det centrala innehållet i gymnasiets olika läroämnen, ämnesgrupper, ämnes

studiehandledningen samt annan undervisning. Läroplanerna fastställs av utbildningsstyrelsen i form av föreskrifter och dessa skall iakttas som förpliktigande.

Utbildningsstyrelsen har medelst brev daterat den 5 mars 2003 sänt ut förslaget till läroplansgrunder för gymnasiet för utlåtande. Detta består av en fullständig preliminär version på finska (utkast 12.2.2003) och en preliminär svensk version (utkast 3.2.2003). Den svenska delen omfattar de allmänna delarna och de ämneslärokurser som utbildningsstyrelsen själv anser vara relevanta för de svenska gymnasierna. Remissinstanserna ombeds nu ge sitt utlåtande om gymnasiets läroplan.

Den finskspråkiga och svenskspråkiga versionen av läroplansgrunderna avviker innehållsmässigt från varandra, till de delar som det överhuvudtaget är möjligt att jämföra, eftersom endast valda delar är översatta.

Folktinget frågar sig om utbildningsstyrelsen har för avsikt att fastställa två olika läroplansgrunder. Avsikten torde dock vara att det skall finnas en gemensam likalydande nationell läroplansgrund för gymnasiet.

Folktinget beklagar att remisstiden för de svenska mottagarna är ca två veckor kortare än för övriga.

Folktinget framför följande om grunderna för gymnasiets läroplan:

Kapitel 1

Läroplanen

1 § Uppgörandet av läroplanen

Enligt denna paragrafs 6 moment kan utbildningsanordnaren godkänna en läroplan för hela kommunen eller för ett enskilt gymnasium. Denna skrivning uppfyller inte det lagrum som uppställs i 11 § (629/1998) gymnasielagen om att läroplanen godkänns särskilt för finsk, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk.

Folktinget konstaterar att gymnasielagens 11 § om att utbildningsanordnaren skall godkänna läroplanen särskilt för finsk, svensk- och samiskspråkig undervisning samt vid behov för undervisning på något annat språk, bör beaktas.

Kapitel 2

Gymnasieutbildningens uppgift och grundläggande värderingar

4 § Grundläggande värderingar

I de grundläggande värderingarna konstateras att gymnasieundervisningen bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och europeiska kulturarvet och att de studerande skall lära sig att värna om, uppskatta och förnya kulturarvet. I de grundläggande värderingarna bör som en självskreven del ingå en positiv attityd till Finland som ett tvåspråkigt land. Detta synsätt bör också genomsyra undervisningen både vad gäller de olika temaområdena och de ämnesspecifika läroplansgrunderna.

I tredje momentet i denna paragraf finns inskrivet att de studerande skall få en nyanserad uppfattning om medborgarens grundläggande rättigheter i Finland och i Europeiska unionen under gymnasietiden. I detta moment bör också ingå de nordiska rättigheterna. Detta motiveras med att de nordiska länderna år 1962 i Helsingforsavtalet, som är en samarbetsöverenskommelse mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, har kommit överens om att eleverna i skolan skall få undervisning om de övriga nordiska ländernas språk, kultur och allmänna samhällsliga förhållanden.

Folktinget föreslår att denna paragrafs 1 mom. skulle lyda som följande:

*Gymnasieundervisningens grundläggande värderingar bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och det europeiska kulturarvet. **En viktig del av detta är också en positiv***

attityd till det egna landet och dess tvåspråkighet. De studerande skall lära sig att värna om, uppskatta och förnya kulturarvet. De bör fostras till tolerans och **nordiskt** samt internationellt samarbete.

Folktinget föreslår att denna paragrafs 4 mom., andra meningen, skulle lyda som följande:

*De studerande skall under gymnasietiden få en nyanserad uppfattning om medborgarnas grundläggande rättigheter i Finland, **Norden** och i Europeiska unionen.*

12 § Undervisningen av särskilda språkliga och kulturella grupper Invandrare

I detta kapitels första stycke har man inte beaktat att det finns invandrare som lär sig svenska som första språk i Finland.

*Folktinget föreslår att man i detta stycke beaktar förutom det finska språket också **det svenska** språket.*

Kapitel 5

Mål och centralt lärostoff

13 § Allmänna mål

Den svenska versionens andra moment avviker från den finska versionen. I den finska versionen nämns både det andra inhemska språket och främmande språk, i den svenska enbart det andra språket.

*Folktinget föreslår att både **det andra inhemska språket** och främmande språk skall omnämnas i detta sammanhang.*

14 § Temaområden

Aktivt medborgarskap och entreprenörskap

De grundläggande värderingarna (4 §) i gymnasiet bygger förutom på den finländska bildningstraditionen och det europeiska kulturarvet också på det nordiska kulturarvet. Likaså finns det avtal (nordisk samarbetsöverenskommelse, Helsingfors 1962) mellan de nordiska länderna om att eleverna i skolan skall få undervisning om de övriga nordiska ländernas språk, kultur och samhälleliga förhållanden.

Folktinget föreslår att det första styckets tredje mening skulle lyda som följande:

*Deltagandet sker på lokal, riks-, **nordisk**, europeisk och global nivå.*

Kulturell identitet och kulturkännedom

I temaområdet kulturell identitet och kulturkännedom tas inte upp att Finland är ett land med två nationalspråk. För att gymnasiestuderande skall kunna bygga upp sin egen kulturella identitet och dessutom inneha en så vid kulturkännedom som möjligt bör också Finlands tvåspråkighet vara en del av helheten.

Folktinget föreslår att det första styckets andra mening skulle lyda som följande:

*De studerande bör känna till **Finlands tvåspråkighet**, de gemensamma nordiska, europeiska och allmänmänskliga värderingarna och hur de eller avsaknaden av dessa avspeglar sig i vardagen, det finländska samhället och i världen.*

Enligt 4 § (955/2002) statsrådets förordning om allmänna riksomfattande mål för gymnasieutbildningen och om timfördelningen i gymnasieundervisningen skall studeranden kunna uttrycka sig muntligt och skriftligt på de båda inhemska språken samt på minst ett främmande språk. I målet för den kulturella identiteten och kulturkännedomen ingår dock endast främmande språk. Därtill är det viktigt att de studerande i enlighet med Finlands grundlag och språklagstiftningen får en positiv attityd till vårt lands tvåspråkighet.

Folktinget föreslår att det i punkten Målet för studerande tas in följande:

- *mångsidigt och även på **det andra inhemska språket** samt främmande språk kan kommunicera med människor som har en annorlunda kulturell bakgrund.*

- **förhåller sig positivt till landets tvåspråkighet.**

15 § Modersmål och litteratur

1 Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi äidinkielenä

Gymnasieundervisningens grundläggande värderingar bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och det europeiska kulturarvet. Denna värdegrund bör också komma till synes i ovan nämnda ämne. Likaså är det viktigt att de studerande får en positiv attityd förutom till olika kulturer och flerspråkighet också till Finlands tvåspråkighet.

*Folktinget föreslår att det i det tredje momentet tas in en skrivning om en **positiv attityd till Finlands tvåspråkighet**.*

1. Kieli, teksti ja vuorovaikutus (Ä11)

Tavoitteet

I målet för denna kurs ingår bl.a. att de studerande skall uppskatta de olika kulturerna och mångspråkigheten i dagens Finland. I denna kurs bör också ingå som ett mål att den studerande har en positiv attityd till Finland som ett land med två nationalspråk.

Folktinget föreslår att det i målen skall ingå följande:

- *kursens mål är att den studerande **skall ha en positiv attityd till Finland som ett land med två språk**.*

Keskeiset sisällöt

*Hänvisande till ovanstående punkt föreslår Folktinget att det i den tredje punkten om olika språkliga begrepp tas in ett omnämnande om **Finlands tvåspråkighet**.*

6. Kieli, kirjallisuus ja identiteetti (Ä16)

I de grundläggande värderingarna (4 §) konstateras att gymnasieundervisningen bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och europeiska kulturarvet. Kursen språk, litteratur och identitet skall enligt förslaget ge den studerande en helhetsbild av bl.a. den finländska litteraturens och kulturens betydelse för den enskilda individen och samhället. För att kursen skall kunna uppfylla detta krav med tanke på vårt samhälle, Finland, bör också aspekterna på landets tvåspråkighet tas i beaktande.

Folktinget föreslår att den första meningen skulle lyda som följande:

*Den studerande skall skapa sig en helhetsbild av det **egna språkets**, den **finska och finlandssvenska litteraturens** och **vardera kulturens betydelse** för individen och samhället.*

Tavoitteet

Hänvisande till ovanstående föreslår Folktinget att den första punktens mål skall vara följande:

*Målet är att den studerande lär känna det finska språkets utvecklingsfaser och förstår vilken betydelse **landets tvåspråkighet** och de **nordiska** och europeiska språk- och kulturkontakterna har haft och har för samhällets utveckling och dess kulturer.*

Keskeiset sisällöt

Hänvisande till ovanstående föreslår Folktinget att den fjärde punktens centrala innehåll skall vara följande:

- *språkets och litteraturens betydelse i **Finlands** utveckling*

2 Modersmål och litteratur, svenska som modersmål

Gymnasieundervisningens grundläggande värderingar bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och det europeiska kulturarvet. Denna värdegrund bör också komma till synes i ovan nämnda ämne. Likaså är det viktigt att de studerande får en positiv attityd förutom till olika kulturer och flerspråkighet också till Finlands tvåspråkighet.

Folktinget föreslår att det i det andra momentet tas in en skrivning om en **positiv attityd till Finlands tvåspråkighet** samt en skrivning om **den nordiska kulturtraditionen**.

1. En värld av texter (MO1)

MÅL

Enligt de allmänna målen skall den studerande känna sig delaktig i olika kultursammanhang och ha förmåga att njuta av, använda och skapa kultur samt ha fördjupat sin förståelse för olika kulturer och för människor som har andra levnadsförhållanden. I nämnda kurs kunde ovan relaterade aspekt förtydligas.

Folktinget föreslår att det i målen för denna kurs tas in följande:

- *Den studerande skall uppskatta de olika kulturerna och mångspråkigheten i dagens Finland och den omliggande världen.*
- *Den studerande skall ha en positiv attityd till Finland som ett land med två språk.*

4 Modersmål och litteratur, romani som modersmål.

Ämnet romani som modersmål finns med endast i den finskspråkiga versionen av läroplansgrunderna. Elever med romani som modersmål finns dock i både den finska och svenska skolan.

5 Modersmål och litteratur, teckenspråk som modersmål

Ämnet teckenspråk som modersmål i gymnasiet finns med endast i den finskspråkiga versionen av förslaget till läroplansgrund. I förslagen till läroplansgrunder för den grundläggande undervisningen omfattar den finska versionen ämnet teckenspråk som modersmål anknutet till finska språket och i den svenska versionen är ämnet anknutet till det svenska språket.

Folktinget föreslår att läroplanerna kompletteras med ämnet teckenspråk som modersmål, med anknytning till det svenska språket.

6 Äidinkieli ja kirjallisuus, maahanmuuttajien äidinkieli

Ämnet modersmål för invandrare i gymnasiet finns med endast i den finskspråkiga versionen av förslaget till läroplansgrund. I förslagen till läroplansgrunder för den grundläggande undervisningen ingår i den finskspråkiga versionen ämnet modersmål för elever med invandrarbakgrund anknutet till det finska språket, och i den svenska versionen är ämnet anknutet till det svenska språket. För gymnasiets del saknas ämnet modersmål för invandrare relaterat till det svenska språket.

Folktinget föreslår att det i läroplansgrunderna för gymnasiet skall ingå både ämnet "Äidinkieli ja kirjallisuus, maahanmuuttajan äidinkieli" och ämnet "Modersmål och litteratur, modersmål för elever med invandrarbakgrund".

7 Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä

5. Suomalainen kulttuuri tutuksi (S25)

Tavoitteet

I kursens mål ingår att den studerande skall bekanta sig med den finländska kulturen, särskilt litteraturen och andra konstarter samt mediekultur. Det skulle vara viktigt att denna kurs omfattar den finländska kulturen i dess helhet, dvs det finska, det svenska och landets officiella tvåspråkighet.

Folktinget föreslår att den första punkten skulle lyda som följande:

- *Bekantar sig med den finländska tvåspråkiga kulturen, särskilt litteraturen och andra konstarter samt mediekultur; han jämför den finländska kulturen med andra kulturer som han känner till.*

7 eller 8 Modersmål och litteratur, svenska som andra språk

I den svenska versionen har detta ämne samma nummer som ämnet Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä. I den finska versionen har ämnet nummer 8. I ämnet svenska som andra språk saknas helt den allmänna inledningen till ämnet.

Folktinget föreslår att en allmän inledning fogas till detta ämne.

Bedömning

Terminologin i detta stycke avviker från den terminologi som används i den europeiska kunskapsnivåskalan.

Folktinget föreslår att det i detta stycke skulle fastslås, i enlighet med den europeiska kunskapsnivåskalans kriterier, klart och tydligt vilka bedömningsgrunderna för hörförståelse, tal, läsförståelse och skrift är.

9 Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi viittomakielisille

Den finskspråkiga versionen för gymnasiet läroplansgrunder omfattar ämnet modersmål och litteratur, finska för teckenspråkiga. Ämnet modersmål och litteratur, svenska för teckenspråkiga saknas både i den finska och svenska versionen för gymnasiet läroplan.

Folktinget föreslår att det i läroplansgrunderna för gymnasiet också skall ingå ämnet "Modersmål och litteratur, svenska för teckenspråkiga".

16 § Det andra inhemska språket

1 Ruotsi

Den allmänna inledningen till ämnet svenska är rätt bra. I detta stycke saknas dock ett omnämnande om att det svenska språket är det ena av Finlands två nationalspråk samt dess betydelse för vårt land.

Folktinget föreslår att det i inledningen till detta ämne intas följande:

Undervisningen i svenska bidrar till att fördjupa de studerandes kännedom om det tvåspråkiga Finland och dess kultur samt ökar deras medvetenhet om språkets betydelse och funktioner.

Opetuksen tavoitteet

I förslaget fastställs målet för både A-lärokursen och B-1-lärokursen. Oklart är om målet gäller för ett visst vitsord eller för exempelvis vitsordet 8, såsom motsvarande mål anges i läroplanen för den grundläggande undervisningen. Dessutom är målet för detta ämne ställt på en lägre nivå än för motsvarande lärokurs i engelska (se bilaga 1). Detta ger en skev bild av nationalspråkens ställning, både svenskans och finskans, jämfört med engelskans.

Folktinget föreslår att målet för både A-lärokursen och B-1-lärokursen i svenska ställs lika högt som motsvarande lärokurser i engelska.

Perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 alkanut oppimäärä (B1)

3. Monikulttuurinen Suomi (RUB3)

Kursens namn ger en felaktig bild av innehållet, eftersom innehållet handlar om hemlandet, finlandssvenskhet, jämförelse med andra nordiska länder och Finland som ett nordiskt land i Europa.

Folktinget föreslår att kursens namn skulle vara "Svenskt i Finland, Norden och Europa".

Äidinkielenomainen oppimäärä

Arviointi

I bedömningens motiveringar konstateras att lärokursen i modersmålsinriktad svenska skall ge den studerande, om han så vill, sådana färdigheter som är mera krävande än motsvarande lärokurs i A-svenska. I lärokursen för modersmålsinriktad finska är bedömningen motiverad med att den modersmålsinriktade lärokursen uppövar färdigheter som behövs om man i studentexamen vill avlägga provet i finska som modersmål.

Folktinget föreslår att den sista meningen i stycket bedömning skulle lyda som följande:

Den modersmålsinriktade lärokursen i svenska uppövar färdigheter som behövs om man i studentexamen vill avlägga provet i svenska som modersmål.

2 Finska

A-lärokurs (Kurs som påbörjats på årskurserna 1-6)

Mål

I förslaget fastställs målet för A-lärokursen. Oklart är om detta mål gäller för ett visst vitsord eller för exempelvis vitsordet 8, såsom motsvarande mål anges i läroplanen för den grundläggande undervisningen. Dessutom är målet för de båda inhemska språken, finskan och svenskan, ställda på en lägre nivå än för motsvarande lärokurs i engelska (se bilaga 1). Detta ger en skev bild av nationalspråkens ställning, både finskans och svenskans, jämfört med engelskan.

Folktinget föreslår att målet för A-lärokursen i finska ställs lika högt som motsvarande lärokurser i engelska.

B-lärokurs (Kurs som påbörjas på årskurserna 7-9)

Mål

I förslaget fastställs målet för B-lärokursen. Oklart är om detta mål gäller för ett visst vitsord eller för exempelvis vitsordet 8, såsom motsvarande mål anges i läroplanen för den grundläggande undervisningen. Dessutom är målet för de båda inhemska språken, finskan och svenskan, ställda på en lägre nivå än för motsvarande lärokurs i engelska (se bilaga 1). Detta ger en skev bild av nationalspråkens ställning, både finskans och svenskans, jämfört med engelskan.

Folktinget föreslår att målet för B-lärokursen i finska ställs lika högt som motsvarande lärokurser i engelska.

26 § Historia

Syftet med undervisningen i historia i gymnasiet är bl.a. att ge de studerande förutsättningar att förstå de olika tidsperiodernas karaktär, problem och förändringsprocesser under respektive tid. I de grundläggande värderingarna (4 §) konstateras att gymnasieundervisningen bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och europeiska kulturarvet och att de studerande skall lära sig att värna om, uppskatta och förnya kulturarvet. Samtidigt skall läroämnet historia vara identitetsskapande. För att kunna vara det är det viktigt att de studerande känner till sitt eget lands hela historiska bakgrund.

Hänvisande till ovanstående föreslår Folktinget:

*- att det första styckets sista mening skulle lyda som följande: Historia är ett läroämne som skapar en individuell, nationell, **nordisk** och europeisk identitet.*

- att i de obligatoriska kurserna i historia skall ingå de kurser som handlar om Finlands historia, dvs. kursen: Finlands skeden från förhistorien till autonomin och kursen: Vändpunkter i Finlands historia.

Undervisningens mål

I de grundläggande värderingarna (4 §) konstateras att gymnasieundervisningen bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och europeiska kulturarvet och att de studerande skall lära sig att värna om, uppskatta och förnya kulturarvet.

Hänvisande till ovanstående föreslår Folktinget att den första punkten ändras att lyda som följande:

- Lär känna huvudlinjerna och de viktigaste historiska händelserna i **Finlands, Nordens och Europas** historia samt i världshistorien samt händelsernas bakgrund och följder.

4. Vändpunkter i Finlands historia

Centralt innehåll

Inom undervisningen i historia används fortfarande begrepp som på ett historiepositivistiskt sätt leder fram till skapandet av staten Finland. Det råder en uppfattning om att Finland med sina nuvarande gränser har existerat sedan urtiden i någon form av protonation, för att utvecklas under sent 1800-tal och bli självständigt. De nuvarande statsgränserna projiceras bakåt i tiden vilket inverkar på urvalet av ämnesshelheter och centralt innehåll. Eftersom den nya läroplanen kommer att utgöra det centrala styrinstrumentet för innehållet i kurserna under åtminstone något decennium framåt är det olyckligt om gammal finsknationell historieskrivning ytterligare en gång cementeras i den.

Arvet från den svenska tiden

Det finskspråkiga namnet för denna del av kursen är "Ruotsin vallan perintö". Den finska rubriken ger en bild av svenskheten som en ockupationsmakt. Detta stämmer ej överens med verkligheten och rimmar illa med de grundläggande värderingarna (4 §) om det nordiska kulturarvet. Samtidigt skapar rubriken negativa attityder till det svenska i dagens Finland. Ett mera värdeneutralt begrepp vore på sin plats.

Språklagskommitténs betänkande (kommittébetänkande 2001:3) innehåller en redogörelse för Finlands nationalspråks historiska, kulturella och sociologiska bakgrund. I denna ingår ett kapitel om språkförhållandena under den svenska tiden, dvs. från tiden 1100-1300 fram till 1809. I den finskspråkiga versionen av betänkandet används genomgående för denna tidsperiod det värdeneutrala uttrycket "Ruotsin aikana", inte "Ruotsin vallan aikana". I regeringens andra rapport om tillämpningen av Europarådets stadga om landsdels- eller minoritetsspråk i Finland används likaså uttrycket "Ruotsin aikana" (s. 42).

Med hänvisning till ovanstående föreslår Folktinget att denna rubrik på finska skulle heta ***Ruotsin ajan perintö***.

Maktskiftet (Vallanvaihdos)

Denna rubrik ger ett intryck av att Finland fanns som statsbildning redan före år 1809.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Folktinget att rubriken skulle lyda som följande: ***Staten Finland skapas***.

Den finska nationalismens uppkomst och den nationella väckelsen

Folktinget föreslår att rubriken skulle ändras till: ***Skapandet av finländsk nationalism***.

Ståndssamhällets brytning och medborgarsamhällets framväxt

- **Från undersåtar till medborgare – folkrörelsernas uppkomst och inflytelse**

Ordet *brytning* borde ändras till exempelvis ***upplösning***. Likaså borde ordet *inflytelse* ersättas med ***betydelse***.

Finlands frigörelse

- **frigörelseprocessen**

Ordet frigörelse borde bytas ut till uttrycket blir självständigt, som är mindre värdeladdat och bättre motsvarar begreppet itsenäistyminen som används på finska.

Folktinget föreslår att rubriken ändras till:

*Finland **blir självständigt***

- **självständighetsprocessen**

5. Finlands skeden från förhistorien till autonomi (HI5)

Inom undervisningen i historia används fortfarande begrepp som på ett historiepositivistiskt sätt leder fram till skapandet av staten Finland. Det råder en uppfattning om att Finland med sina nuvarande gränser har existerat sedan urtiden i någon form av protonation, för att utvecklas under sent 1800-tal och bli självständigt. De nuvarande statsgränserna projiceras bakåt i tiden vilket inverkar på urvalet av ämnesshelheter och centralt innehåll. Det innehåll som denna kurs har i förslaget till läroplan handlar egentligen om östersjöområdet och vårt beroende av detta område. Eftersom den nya läroplanen kommer att utgöra det centrala styrinstrumentet för innehållet i kurserna under åtminstone något decennium framåt är det olyckligt om gammal finsknationell historieskrivning ytterligare en gång cementeras i den.

*Folktinget föreslår att kursens namn ändras för att bättre motsvara sitt innehåll till: **Östersjöområdets äldre historia.***

Mål

Analogt med ovanstående föreslår Folktinget att den första punkten ändras att lyda som följande:

- *känner till de historiska utvecklingslinjerna i **vår region** och deras beroende av hela Östersjöområdet.*

Centralt innehåll

Förhistorien

- **förhistorien och olika av finnarnas härstamning**

För att klargöra vad denna punkt innebär vore det på sin plats att den skulle lyda som följande:

- *förhistorien och olika **tolkningar av den finländska befolkningens härstamning.***

Finlands anslutning till den västeuropeiska kulturgemenskapen på medeltiden

- **Finland i gränsområdet mellan öst och väst**

Med hänvisning till ovanstående föreslår Folktinget att denna del skulle lyda som följande:

Nordens anslutning till den västeuropeiska kulturgemenskapen på medeltiden

- *Gränsområde mellan öst och väst*

Stormaktstiden

- **Stormaktstidens inflytelser i Finland**

Med hänvisning till ovanstående föreslår Folktinget att denna punkt skulle lyda som följande:

- **Det svenska stormaktsväldets betydelse för Östersjöregionen**

27 § Samhällskunskap

Då utgångspunkten för värdegrunden (4 §) omfattar också det nordiska och då det dessutom finns avtal (Nordiskt samarbetsavtal, Helsingfors 1962) mellan de nordiska länderna om att eleverna i skolan skall få undervisning om de övriga nordiska länderna, är det förvånande att man i detta ämne inte inkluderat den nordiska dimensionen.

Folktinget föreslår att första styckets andra mening skulle lyda som följande:

*Samhällets struktur och centrala företeelser, makt, ekonomi och möjligheter att påverka granskas ur det finländska samhällets, **ur nordisk**, ur europeisk och ur global synvinkel.*

Undervisningens syfte

Hänvisande till ovanstående punkt föreslår Folktinget att den andra punkten i undervisningens syfte ändras att lyda som följande:

- *Känner till grunderna för och förfaringssätten i samhällssystemet och näringslivet i Finland och kan sätta in dem i **nordiska**, i europeiska och internationella sammanhang.*

1. Samhällskunskap (YH1)

Centralt innehåll

Det finländska samhällets utveckling

- **Befolkningsstrukturen**

Gymnasieundervisningens grundläggande värderingar (4 §) bygger på den finländska bildningstraditionen, som utgör en del av det nordiska och europeiska kulturarvet. En viktig del av detta är också en positiv attityd till det egna landet och dess tvåspråkighet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Folktinget att denna punkt skulle lyda som följande:

- ***Finlands befolkningsstruktur och språkförhållanden.***

20 § Bildkonst

1. Bilden och jag (KO1)

Den nordiska aspekten som omnämns i värdegrunden (4§) saknas också i detta sammanhang.

Folktinget föreslår att den tredje punkten skulle lyda som följande:

- *Konst- och kulturkännedom: den finländska identiteten i förhållande till den **nordiska** och europeiska bildkulturen.*

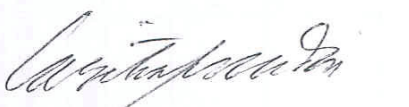
35 § Kursbedömningen

Sista stycket

Sista stycket i den svenska versionen handlar om invandrarstuderandes bedömning enligt lärokurser i svenska. Motsvarande sista stycke i den finskspråkiga versionen av läroplanen handlar om invandrarstuderandes bedömning enligt lärokurser i finska.

Folktinget frågar sig än en gång om utbildningsstyrelsen har för avsikt att fastställa två olika läroplansgrunder eller om det skall finnas en gemensam nationell läroplansgrund för gymnasieutbildningen.

För Svenska Finlands folkting

Carita Lundin
Ordförande för utbildningsdelegationen

Viveca Lahti
Biträdande folktingssekreterare